

Cēsu vecpilsētas šarms

“Vasara vēl nebūt nav galā!” – ar tādu domu augusta vidū, pāršķirstot tūrisma firmu piedāvājumus, meklēju nākamo galamērķi, kurā paviesoties. Acis apstājās pie “Skaisto skatu aģentūras” ekskursijas aprakstā ietvertajiem atslēgvārdiem – dabas pārgājiens. Lai arī šķita, ka Cēsis ir neliela pilsētiņa, kura turklāt vairākkārt izstaigāta, šis pārgājiens tomēr ļāva to iepazīt citādāku, jo mūsu pavadone bija zinošā gide, var teikt, Cēsu “iedzimtā” – Inita Sproģe, kas, šo maršrutu izstrādājot, lieliskā veidā vienā ekskursijā apvienojusi gan pastaigu dabā, gan aizraujošus pilsētas stāstus.

Nedaudz vēsā piektdienas rītā (atvaļinājumā esošiem ceļotgribētājiem tā ir ideāli piemērota diena!) pulcējamies Aspazijas bulvārī, lai kompaktā bariņā ar mikroautobusu, pie kura stūres sēž šoferis ar “reto vārdu” Jānis, dotos pa Veclaicenes šoseju pretim savam piedzīvojumam. Pēc pusotras stundas brauciena sasniedzam pieturvietu – kafijas pauzi leriķos, kuras laikā ceļotāji gan novērtē viens otru, gan savstarpēji iepazīstas.

Pirmais apskates objekts **Āraišu ezerpils** ir vienīgā 9.-10.gadsimta nocietinātas dzīvesvietas rekonstrukcija Eiropā. Tajā mūs sagaida gide, tērpusies atbilstoši pēc izrakumiem rekonstruētā ezermītnes seno iedzīvotāju ikdienas tērpā, pārvietojas basām kājām un rokās nes groziņu ar vēlāk, kā izrādās, noderīgiem uzskates līdzekļiem.

Skats no pirmās seno iedzīvotāju apmetnes vietas // Foto – Hedviga Stūrmane

Meitu salā, pievedot pie katras no kompleksā esošajām celtnēm, kas veidotas kā ideālrekonstrukcijas, mums tiek izstāstīts par akmens un bronzas laikmetu, par viduslaikiem – gan iedzīvotājiem, gan viņu mājokļiem. Savukārt apmeklētāju centrā iespējams redzēt patstāvīgo ekspozīciju – ar priekšmetiem, kas iegūti izrakumos, kā arī iepazīt arheologa un vēsturnieka Jāņa Apala personību, kura lielais darbs bijis

Āraišu ezerpils arheoloģiskā izpēte. Viss process ilga vairākus gadus un vainagojās ar Āraišu arheoloģiskā muzejparka izveidi.

Skats no Āraišu pilsdrupām uz Āraišu luterāņu baznīcu // Foto – Hedviga Stūrmane

Pēc Āraišu ezerpils dodamies beidzot pa īstam dabā – izstaigāt **Cīrulīšu dabas taku**. Kopš vien atceros mammu, prātā nāk vārds “Cīrulīši” – sanatorija, kurā mamma savā jaunībā bija atpūties, līdz ar to ļoti vēlējos šo vietu redzēt un tajā būt. Jāatzīst, ka pastaigas laikā, apskatot ievērojamās **Spoguļklintīs**, izjutu dziļu mieru. Bija sajūta, ka laiks apstājies un neuztrauc vairs nekas no tā, kas notiek ārpusaulē. Absolūts, dziļš klusums, sakārtotas domas un pasakaini gleznaini dabas skati.

Skats uz Spoguļklintīm // Foto – Diāna Auziņa un Hedviga Stūrmane

Pieejot pie **Dzidravota**, gan konstatējām, ka tas ir gandrīz vai izsīcis, jo ūdens plūdums nebija manāms.

Dažu minūšu gājiena attālumā sasniedzām **Līgavas alu** – šķietami romantisku vietu, lai gan patiesībā, kā vēsta nostāsts, tā ir mākslīgi veidota alveidīga niša nelielā smilšakmens atsegumā, kurā kāds jauneklis slēpis savu līgavu. Sirotāji abus uzgājuši, nogalinājuši un tieši no jauniešu izlietajām asinīm vēlāk radies alas nosaukums.

Autore pie Līgavas alas // Foto – Hedviga Stūrmane

Ejot tālāk, nonācām vietā, par kuru daži ceļotāji atcerējās, ka kādreiz te bijusi Ozolkalna kamaniņu trase, taču pārējie baudīja to, kā Gaujas krastos atspoguļojas dabas krāšņums.

Skats uz Gauju // Foto – Diāna Auziņa

Pēc pusdienām devāties nebūt ne laiskā pastaigā pa Cēsu vecpilsētu. Vispirms mūsu skatienam atklājās **Maija parks**, kura strūklakas patīkami atveldzēja sakarsušos ceļotājus un jau kopš 2005.gada šeit savu mājvietu radušais melno gulbju pāris viesmīlīgi sagaidīja gan bērnus, gan pieaugušos.

Skats uz Maija parka strūklaku // Foto – Diāna Auziņa

Pēc tam jāvāties **Cēsu pils parka** romantiski iekārtotajai videi. Piedaloties pirms pāris gadiem kādā sportiskā pārgājienā, viens no uzdevumiem bija saskaitīt, cik tiltu ir Cēsu pils estrādes parkā. Ja nemaldos, toreiz saskaitījām septiņus tiltiņus, lai gan bija šaubas, kas īsti ir atzīstams par tiltu un kas – par parastu laipiņu. Šoreiz prātā palikuši daudzie pakāpieni – uz augšu un uz leju, kas bija jāpārvar bez liekas kurnēšanas, lai sasniegtu acīm tīkamus skatus, nevis vienkārši atsēdētu laiku zaļā zālītē, baudot pikniku, un kāpnes, kuras rotā tematiskas bērnu figūras.

Skats uz Cēsu pils parka pilsdrupām // Foto – Diāna Auziņa

Ar pilnu pārlicību varu teikt, ka tieši ekskursija Cēsu pilsētā mūsu grupai izdevās ar patiesu pievienoto vērtību, jo gide Inita nevis vienkārši ātri izveda mūs cauri parkiem, bet, zinot šo pilsētu tik ilgus gadus, bija to ielaidusi savā sirdī, un līdz ar to sniedza bagātīgu informatīvu izziņas materiālu ikvienam no mums gandrīz par katru ielas stūrīti vai pat tikai mājas balkonu, uz kura, piemēram, kara laikā nāvējoši tika ievainots kāds fotogrāfs.

Ekskursijas noslēgums atkal ir pastaiga pa dabas taku – apmeklējot **Sarkanās smilšakmens klintis** un **Rūcamavotu**, kas mutuļo klinšu pakājē. Taciņa gar klintīm ir samērā šaura un tiem, kas pa to dodas, gribas nofotografēties gan pašiem, gan saglabāt kādā redzamā piemiņas lietā senlaicīgo klinšu varenību.

Skats uz Sarkanajām klintīm // Foto – Diāna Auziņa

Jau no paša rīta, kad tikko visi bija ieņēmuši savas vietas autobusā, gide vilināja, ka ekskursijas noslēgumā mūs gaida ķirsītis uz tortes. Esot liela kārumniece, uzreiz vizualizēju skaistu mājās ceptu torti, kas rotāta ar ķirsīšiem. Es tomēr neizjutu vilšanos, kad sapratu, ka ar ķirsīti šoreiz ir domāts kas cits un nebūt ne ēdams. Ejot gar Sarkanajām klintīm, galu galā atrodot tur ierīkoto Skatu platformu, ikviens ceļotājs, jau dodoties atpakaļceļā, tiek aplaimots ar kaut ko nebijušu – gleznu izstādi mežā, brīvā dabā. Tās nosaukums “Pārvēršanās” un izstādē aplūkojami 2019.gadā tapušie Cēsu mākslas plenēra gleznotāju darbi. Interesanti, ka dabas takā pie Rūcamavota minētā lielformāta gleznu izstāde tika atklāta jau gandrīz pirms gada – 2019.gada septembrī, un tā veltīta Kārļa Skalbes pasakām. Tad gan pārņēma sajūta – ej pa mežu, skaties un vienlaicīgi fotografē, jo gribas šo mākslas brīnumu iemūžināt. Veidojot šādas brīvdabas izstādes, māksliniekiem ir jārēķinās, ka dabas apstākļi – lietus, saule un vējš – var radoši papildināt mākslinieka veikumu, kas arī uz atsevišķiem darbiem patiešām bija saskatāms.

Izstāde "Pārvēršanās" takā pie Rūcamavota // Foto – Diāna Auziņa

Nepilnu 100 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas sev patvērumu radušas Cēsis – pilsēta ar bagātīgu vēsturi, kas, neskatoties uz tās nelielo platību, joprojām vilina pie sevis. Vai tas ir Gaujas tuvums, vai vecpilsētas maģiskais romantisms vai apskaužamā pārliecība, kas definēta Cēsu mājas lapā – izcila vieta dzīvei! – man personīgi tā paliks par pilsētu, pēc kuras es vienmēr nedaudz ilgošos un klusi vēlēšos tajā atgriezties.

